Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Milagros Telleria Azurmendi

Zerain, Gipuzkoa (1927-2014)

Aurkibidea

Biografia

Milagros Zeraingo Urrustiazpiko baserrian jaio zen, aita zuen bertakoa eta ama berriz Zegamako Antzelaikoa. Zerainen jaio, hezi eta bizi izandakoa izanagatik, bertako kontu ugari esan zizkigun elkarrizketan. Elkarrizketa bere lagun Gregori Telleriarekin batera egin zitzaion, Milagros, argazkian eskubitan agertzen dena da.

Zintak

ZER-003

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Pildain Larrañaga, Itziar
- **Data**: 2011-11-15
- **Iraupena**: 72 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Elexpuru, Juan Martin

Pasarteak

1. Eskolara ordubeteko bidea

- **Erref**: ZER-003/003
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:03:43. **Bukatu**: 00:06:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Zerain oin baino herri txikiagoa zen lehenago. Orain etxe berriak egin dira. Biek ordubeteko bidea zuten eta gutxi joan ziren eskolara. Etxetik ekarritako bazkaria jaten zuten.

2. Adreilu beroa ohea berotzeko

- **Erref**: ZER-003/006
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:09:47. **Bukatu**: 00:11:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:
Adreilu beroa eramaten zuten ohea berotzeko. Bi lagunek egiten zuten lo ohe bakoitzean.

3. Arto-malutazko edo artilezko koltxoiak

- **Erref**: ZER-003/007
- **Iraupena**: 0:01:31. **Hasi**: 00:11:24. **Bukatu**: 00:12:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:
Koltxoiak artilezkoak edo txurikinez (arto-malutaz) egindakoak izaten ziren. Koltxoiak nola egin eta zaintzen ziren

4. Gariaren lanak

- **Erref**: ZER-003/009
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:13:26. **Bukatu**: 00:15:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Fundizioa

Laburpena:
Itulan ere egin behar izaten zuten. Garia igitaiz ebaki, metan lehortzen jarri eta eguzki beroa zenean harri gainean jotzen zuten. Nola jotzen zen.

5. Nesken jolasak

- **Erref**: ZER-003/010
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:15:32. **Bukatu**: 00:16:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Tabaka" (tortoloska) ibiltzen ziren jolasean, eta "lunesketan" ere bai eliza atarian, lurrean marrak eginda.

6. Maisu-maistra gehienak euskaldunak

- **Erref**: ZER-003/013
- **Iraupena**: 0:00:39. **Hasi**: 00:19:41. **Bukatu**: 00:20:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Euskaraz egiten zen eskolan hasieran. Euskaldunak ziren irakasleak. Gero irakasle erdalduna izan zuen Milagrosek.

7. Etxetik alde egin behar gerra hasieran

- **Erref**: ZER-003/016
- **Iraupena**: 0:03:13. **Hasi**: 00:23:12. **Bukatu**: 00:26:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Gerrako frontea goiko mendian zegoen; baserriak utzi eta herri ondoko etxeetara etorri ziren biak denboraldi baterako. Milagros Otatzan eta Gregori Bidarten egon ziren.

8. Berrogei egun etxetik kanpo

- **Erref**: ZER-003/017
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:26:25. **Bukatu**: 00:27:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
40 egun egin zituzten baserritik alde eginda, herriko bi etxetan. Penaz itzuli zen Milagros etxera, primeran pasatzen baitzuen. Gregori San Roke egunean etorri zen behera.

9. Espainiako bandera eramatera behartu anaia

- **Erref**: ZER-003/020
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:31:15. **Bukatu**: 00:32:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Anaiari militarrek Espainiako bandera eman zioten eramateko, eta Oñati aldera zihoala, bandera utzi eta etxera itzuli zen. Milagros pozik bizi izan zen etxetik kanpo egon zen berrogei egunetan, kantuan, dantzan eta jolasean nahikoa eginez.

10. Ez zieten ezer lapurtu gerra denboran

- **Erref**: ZER-003/021
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:32:45. **Bukatu**: 00:34:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Etxera itzuli zirenean, ez zuten ezeren faltarik sumatu, ez zen lapurretarik izan. Tirorik ere ez zen izaten goiko mendian; bai, ostera, Ormaiztegi aldeko mendian.

11. Errazionamendua hartzera herrira

- **Erref**: ZER-003/023
- **Iraupena**: 0:00:48. **Hasi**: 00:34:30. **Bukatu**: 00:35:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Errazionamentua hartzera etortzen ziren baserritik, ordubeteko bidean. Igande arratsaldetan gehienetan.

12. Bide negargarriak baserrietara

- **Erref**: ZER-003/024
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:35:18. **Bukatu**: 00:36:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

Laburpena:
Oso bide txarrak zeuden orduan. Lokatza handia egoten zen. Kaminoa herrian amaitzen zen. Telefono bakarra zegoen eta arduraduna ordubeteko bidean edo gehiagoan joaten zen abisuak ematera.

13. Josten ikasten Zegaman

- **Erref**: ZER-003/027
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:40:10. **Bukatu**: 00:41:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Ez dira sekula neskame egon. Milagros josten ikasten ibili zen Zegaman. Gregori ez, lana eta lana egin behar izaten zuelako.

14. Dantzan eta kartetan jaiegunetan

- **Erref**: ZER-003/029
- **Iraupena**: 0:01:43. **Hasi**: 00:42:30. **Bukatu**: 00:44:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Jaiegunetan Milagros eta lagunak Barbari auzoan edo txabolaren baten biltzen ziren jolasera eta kartetan egitera. Gregorik-eta soinujolea beti ezagutu dute inguruan eta dantzara biltzen ziren baserrietan.

15. Lau herritako festetara bakarrik

- **Erref**: ZER-003/030
- **Iraupena**: 0:02:02. **Hasi**: 00:44:13. **Bukatu**: 00:46:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Garaiz itzultzen ziren etxera, ilundu baino lehen. Lau lekutara joaten zen bakarrik Milagros festetan: Segura, Zegama Mutilora eta Zeraina. Etxe inguruan moldatzen ziren bestela, dena urruti zuten eta.

16. Neska-laguntzea eta senargaiak

- **Erref**: ZER-003/032
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 00:48:33. **Bukatu**: 00:50:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
Neska-laguntzera joaten ziren mutilak inoiz galdu egiten ziren itzuleran. Osaba batek adarra jotzen zien horren kontura. Txiki-txikitatik ezagutzen zituzten gero senarrak izango zirenak.

17. Elizan sartzea eta bataioa

- **Erref**: ZER-003/034
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:51:00. **Bukatu**: 00:52:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:
Zeremonia berezia zen amaren "elizan sartzea". Bataioa haurra jaio eta bigarren edo hirugarren egunean egiten zen, hilko ote zen beldurrez.

18. Konfesioak eta ondrak

- **Erref**: ZER-003/037
- **Iraupena**: 0:01:46. **Hasi**: 00:55:30. **Bukatu**: 00:57:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Orduan jende asko joaten zen konfesatzera. Orain gutxi eta gainera ondo gosalduta. Dena aldatuta dago. Lehengo jainkoa egongo ote da orain ere? Makina bat ogi ere eramaten zuten elizara. Apaizak txerriak gizentzeko erabiliko omen zituen.

19. Arrosarioa eta gaubela hildakoaren omenez

- **Erref**: ZER-003/039
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:57:52. **Bukatu**: 00:59:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Lehen etxean edukitzen zen hildakoa. Arrosarioa errezatzera biltzen zen jendea berandura arte eta gero etxekoek egiten zioten gau-bela. Bizkarrean eramaten zen zerraldoa.

20. Pozik artzain-lanean umetan

- **Erref**: ZER-003/042
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 01:02:08. **Bukatu**: 01:04:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Elutza mendira joaten ziren egunero ardi jeztera. Anaiak feriara joaten zirenean gustura ibiltzen ziren umeak artzain-lanean. Txakurra izaten zuten laguntzaile. Gregorik ez du ardirik ezagutu.

21. Oñatira azokara edo prozesioa ikustera

- **Erref**: ZER-003/046
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 01:07:35. **Bukatu**: 01:09:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Gregori asko joan da Ordiziako feriara. Oñatira ere joaten zen astoarekin azokara. Milagros, berriz, Corpus Egunean lagunekin joaten zen prozesioa ikustera.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-11-15

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com